

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Ireneusz Zyska Sekretarz Stanu, Pełnomocnik Rządu ds. Odnawialnych Źródeł Energii</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Szymon Byliński Dyrektor Departament Elektromobilności i Gospodarki Wodorowej mail: szymon.bylinski@klimat.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 04.08.2022 r.</p> <p>Źródło: Polska Strategia Wodorowa do roku 2030 z perspektywą do roku 2040 (PSW)</p> <p>Nr w wykazie prac UD382</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

KONTEKST REGULACJI

W ostatnim czasie obserwuje się wzmożone zainteresowanie wykorzystaniem technologii wodorowych. Wynika to ze znacznego spadku cen technologii energetyki odnawialnej, postępu technicznego oraz polityki klimatyczno-energetycznej ukierunkowanej na przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu. Wodór został uznany za jeden z priorytetów realizacji Europejskiego Zielonego Ładu, którego głównym celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej Europy do 2050 r. Podkreślenie znaczenia roli wodoru w transformacji energetycznej wynika z jego wszechstronnych właściwości. Może on stanowić surowiec, paliwo, nośnik lub magazyn energii i znajduje szerokie zastosowanie w sektorach energii, transportu i przemyśle.

Mając to na uwadze, Komisja Europejska w lipcu 2020 r. opublikowała **Strategię w zakresie wodoru na rzecz Europy neutralnej dla klimatu**¹ (dalej jako: Strategia Wodorowa UE), która wyznacza strategiczne ramy wdrażania europejskiej gospodarki wodorowej. Obecnie mniej niż 4% produkcji wodoru odbywa się w sposób bezemisyjny. Na gruncie Strategii Wodorowej UE za wodór odnawialny został uznany wodór wytwarzany w drodze elektrolizy wody, do której została wykorzystana energia elektryczna ze źródeł odnawialnych. Wodór odnawialny może być wytwarzany również w procesie reformingu biogazu lub biochemicznego przekształcania biomasy, pod warunkiem spełniania wymogów zrównoważonego rozwoju. Emisje gazów cieplarnianych w cyklu życia związanym z produkcją wodoru odnawialnego są bliskie zeru. Z kolei za wodór niskoemisyjny uznano wodór wytwarzany z paliw kopalnych przy zastosowaniu technologii wychwytywania CO₂ oraz wodór powstały w procesie elektrolizy wody ze znacznym ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia.

Priorytetem Komisji Europejskiej jest wdrożenie technologii produkcji wodoru odnawialnego na szeroką skalę, z zachowaniem okresu przejściowego, podczas którego akceptowana będzie produkcja niskoemisyjnego wodoru, pod warunkiem zastosowania technologii ograniczających emisyjność.

Plany Komisji Europejskiej przewidują wdrażanie europejskiej gospodarki wodorowej w następujących fazach:

1. Faza I (2020 – 2024): instalacja zasilanych energią z OZE elektrolizerów o mocy co najmniej 6 GW. W tej fazie popyt na wodór będzie zaspokajany przede wszystkim poprzez produkcję lokalną oraz dzięki mieszanemu wodoru z gazem ziemnym.
2. Faza II (2025 – 2030): uczynienie z wodoru części zintegrowanego systemu energetycznego oraz osiągnięcie 40 GW mocy elektrolizerów zasilanych z OZE. Podczas realizacji tej fazy przewidywane jest pojawienie się zapotrzebowania na unijną infrastrukturę logistyczną, co spowoduje konieczność zaplanowania podstaw paneuropejskiej sieci oraz stworzenie sieci stacji tankowania wodoru. Sieci gazowe zostaną częściowo przekształcone na potrzeby transportu wodoru.
3. Faza III (2030 – 2050): osiągnięcie dojrzałości technologii wodoru odnawialnego.

W odpowiedzi na plany ogłoszone przez Komisję Europejską, w Polsce podjęto prace mające na celu wdrożenie polskiej gałęzi gospodarki wodorowej. 2 listopada 2021 r. Rada Ministrów przyjęła **Polską Strategię Wodorową do roku 2030 z perspektywą do roku 2040** (PSW). Dokument wyznacza strategiczne ramy wdrażania gospodarki wodorowej w Polsce

¹ COM (2020) 301 final.

ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania niskoemisyjnego i odnawialnego wodoru w energetyce, ciepłownictwie, transporcie oraz przemyśle. PSW określa 6 celów:

1. Cel 1 – Wdrożenie technologii wodorowych w energetyce i ciepłownictwie;
2. Cel 2 – Wykorzystanie wodoru jako paliwa alternatywnego w transporcie;
3. Cel 3 – Wsparcie dekarbonizacji przemysłu;
4. Cel 4 – Produkcja wodoru w nowych instalacjach;
5. Cel 5 – Sprawny i bezpieczny przesył, dystrybucja i magazynowanie wodoru;
6. Cel 6 – Stworzenie stabilnego otoczenia regulacyjnego.

Postęp w realizacji celów PSW będzie monitorowany w oparciu o poniższe wskaźniki dla roku 2025 oraz 2030:

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość w roku 2025	Wartość w roku 2030
Zainstalowana moc instalacji produkcji niskoemisyjnego i odnawialnego wodoru	MW	50	2000
Liczba autobusów wodorowych	szt.	100 – 250	800 – 1000
Liczba dolin wodorowych	szt.	<5	5
Liczba stacji tankowania wodoru	szt.	32	>32

PSW wpisuje się w działania przedstawione w **Polityce energetycznej Polski do 2040 r.** (PEP2040), zgodnie z którymi do 2030 r. należy osiągnąć zdolność transportu sieciami gazowymi mieszaniny zawierającej ok. 10% gazów innych niż ziemny (przede wszystkim biometanu i wodoru) oraz rozwój niskoemisyjnego transportu opartego m.in. na wodorowych ogniwach paliwowych.

Obowiązujące aktualnie przepisy prawa krajowego nie odpowiadają na potrzeby związane ze skutecznym wdrażaniem założeń PSW oraz wynikające z dynamicznie rozwijającego się rynku wodoru w Europie i na świecie. Polska obecnie jest trzecim w Europie oraz piątym na świecie największym producentem wodoru. Produkcja wodoru odbywa się jednak wyłącznie z wykorzystaniem paliw kopalnych na potrzeby własne przedsiębiorstw. Zachowanie istotnej pozycji europejskiego producenta wodoru oraz utrzymanie konkurencyjności polskiej gospodarki wymaga uregulowania zagadnień związanych z pełnym łańcuchem wartości gospodarki wodorowej w polskim porządku prawnym. Istotny wpływ na kształt polskich regulacji będzie miała rewizja przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE (Dyrektywa Gazowa UE), która została opublikowana w grudniu 2021 r. oraz projekt rewizji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005. W grudniu 2021 roku Komisja Europejska przedstawiła pakiet rozwiązań mających na celu dekarbonizację rynku gazu UE poprzez ułatwienie wykorzystania odnawialnych i niskoemisyjnych gazów, w tym wodoru, oraz zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kontynentu, zwany umownie „nowym pakietem gazowym” lub „rewizją III pakietu gazowego”.

Niniejszy pakiet gazowy kładzie silny nacisk na regulację i budowę konkurencyjnego rynku wodoru do 2030 roku. Wprowadza nie tylko definicję gazów odnawialnych i „gazów niskoemisyjnych oraz unijny system certyfikacji „gazów niskoemisyjnych, ale także proponuje kompleksowe uregulowanie rynku wodoru. Zakłada on w tym zakresie m.in. powołanie - „Europejskiej sieci operatorów sieci wodorowych” (ENNOH), na wzór istniejącej ENTSO, zrzeszającej operatorów sieci gazowych, czy ENTSO-E, zrzeszającej operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej. Zgodnie z treścią projektu, zadania ENNOH będą obejmować m.in. sporządzanie odpowiednich kodeksów sieci, publikowanie niewiążącego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci (TYNDP), w tym europejskiej prognozy na zapotrzebowanie dostaw a także ogólnounijne, niewiążące dziesięcioletnie plany rozwoju sieci dla sektora wodoru, w oparciu o istniejącą i prognozowaną podaż i popyt po konsultacji ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami. W tym celu Państwa Członkowskie powinny do 31 grudnia 2024 r. upewnić się, że powołani operatorzy sieci wodorowych funkcjonują na zasadach rozdziału dla operatorów systemów przesyłowych gazu (TSO). Projekt zakłada jednak pewną elastyczność, a Państwa Członkowskie mogą wdrożyć model rozdziału własnościowego (OU), ale mają również możliwość wyboru modelu niezależnego operatora systemu (ISO) lub modelu niezależnego operatora systemu przesyłowego (ITO), jeżeli sieć wodorowa należy do pionowo zintegrowanej firmy. Operatorzy sieci wodorowych będą mogli składać wnioski o przystąpienie do ENNOH do dnia 1 września 2024 roku. Jednocześnie w stosunku do sieci wodorowych przewidziano regulowany model zasady dostępu stron trzecich do sieci (TPA), przy czym do 2030 r. państwa członkowskie będą miały możliwość podjęcia decyzji o zastosowaniu modelu nTPA. Ponadto operator świadczący usługi w zakresie wodoru będzie musiał posiadać odrębne regulowane bazy aktywów (RAB), wykorzystywane jako podstawa ustalania taryf sieciowych.

Do momentu wejścia w życie przepisów omawianej rewizji niezbędne jest stworzenie podstaw legislacyjnych dla funkcjonowania rynku wodoru na poziomie krajowym.

ROZWIĄZYWANE PROBLEMY

1. Brak legalnej definicji wodoru

W obecnym stanie prawnym infrastruktura sieciowa przeznaczona do transportu czystego wodoru nie jest objęta zakresem Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE. Jakkolwiek wodór domieszkowany do gazu ziemnego i transportowany sieciami gazu ziemnego podlega przepisom tej dyrektywy.

Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, z późn. zm.) szerzej definiuje paliwa gazowe niż wskazana dyrektywa. Definicja paliw gazowych obejmuje swoją treścią gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczane za pomocą sieci gazowej. Na bazie niniejszej definicji należy uznać, że wodór spełnia kryteria uznania za inne rodzaje gazu palnego, jednak pod warunkiem dostarczania go za pomocą sieci gazowej. W konsekwencji oznacza to, że zasady regulujące funkcjonowanie rynku gazu ziemnego takie jak unbundling czy zasada dostępu stron trzecich, dotyczą sytuacji, w której wodór jest domieszkowany do metanu i przesyłany siecią gazową.

Taka konstrukcja definicji nie pozwala uwzględnić szerokich zastosowań wodoru jako surowca, nośnika oraz magazynu energii, jeżeli nie jest on transportowany siecią gazową. W związku z powyższym proponuje się dodanie definicji wodoru do ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, co pozwoli uregulować kwestie związane z wykorzystaniem wodoru poza sieciami gazowymi i da pewność regulacyjną inwestorom. Dla uniknięcia sytuacji, w której do sieci gazowej byłby włączany wodór niespełniający wymagań jakościowych, definicja paliw gazowych zostanie uzupełniona.

2. Brak ram prawnych uwzględniających międzysektorowe możliwości wykorzystania wodoru

Właściwości wodoru pozwalają na jego wykorzystanie jako paliwa gazowego, w tym w transporcie, magazynu energii oraz surowca w procesach przemysłowych. Wodór domieszkowany do gazu ziemnego i przesyłany sieciami gazowymi podlega reżimowi regulacyjnemu dla paliw gazowych. Aktualne przepisy nie odnoszą się jednak do sytuacji, w której wytwarzany wodór znajduje zastosowanie poza siecią gazową we wszystkich sektorach gospodarki jednocześnie. Brak jest też szczegółowych regulacji w zakresie magazynów energii w postaci wodoru.

W obecnym stanie prawnym możliwości angażowania się operatorów systemów gazowych i elektroenergetycznych w aktywności niezwiązane ściśle z realizacją ich zadań operatorskich są znacząco ograniczone. Obowiązujące przepisy jednoznacznie rozdzielają działalność sieciową operatorów od działalności w zakresie wytwarzania lub dostaw paliw gazowych i energii elektrycznej. Z kolei operator systemu magazynowania, będącego częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, pozostaje niezależny od innych działalności niezwiązanych z magazynowaniem, przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych. Niemożliwe jest zatem prowadzenie działalności przez operatorów systemów zarówno w sektorze paliw gazowych i energii elektrycznej. W przypadku magazynowania wodoru nie jest do końca jasne kiedy podlega on przepisom z zakresu magazynowania paliw gazowych, a kiedy magazynowania energii elektrycznej.

W kontekście gospodarki wodorowej istotne znaczenie będą miały technologie Power-to-X, umożliwiające konwersję energii oraz jej magazynowanie w innych formach. Przyłączona do sieci instalacja Power-to-Gas (P2G) z punktu widzenia operatora systemu gazowego będzie stanowiła punkt wejścia ze źródła, w związku z czym przyłączenie tej instalacji do sieci wymagać będzie uzyskania przez ubiegający się podmiot warunków przyłączenia, następnie zawarcia umowy o przyłączenie i uiszczenia opłaty przyłączeniowej w wysokości 100%. Z kolei z punktu widzenia operatora systemu elektroenergetycznego instalacja P2G będzie stanowiła punkt wyjścia z sieci elektroenergetycznej, w związku z czym nie będzie uznawana za integralną część tej sieci.

Ustawa z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 1093) wprowadziła definicję „magazynowania energii elektrycznej” rozumianej jako „przetworzenie energii elektrycznej pobranej z sieci elektroenergetycznej przez jednostkę wytwórczą przyłączoną do sieci elektroenergetycznej i współpracującą z tą siecią do innej postaci, przechowanie tej energii, a następnie ponowne jej przetworzenie na energię elektryczną”. Niniejsza definicja nie wyczerpuje jednak problematyki związanej z konwersją energii. Ponadto, obecne przepisy ustawy wprowadzają wymóg uzyskania koncesji na magazynowanie energii elektrycznej w magazynach energii elektrycznej o łącznej mocy zainstalowanej większej niż 10 MW. Dodatkowo, w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii (UC74) przewidziano wprowadzenie definicji „magazynu energii”, czyli instalacji umożliwiającej magazynowanie energii.

Wątpliwości prawne dotyczące przesyłu i magazynowania wodoru budzi również sytuacja, w której jest on wytwarzany w procesach innych niż elektroliza, np. reformingu parowego lub pirolizy.

Uzasadniony jest zatem przegląd i opracowanie przepisów uwzględniających możliwość podejmowania działań przez obecnych operatorów systemów o charakterze międzysektorowym przy zachowaniu obowiązujących reguł z zakresu niezależności operatorów.

3. Brak przepisów technicznych na potrzeby gospodarki wodorowej (w tym w zakresie stosowania nadzoru technicznego):

W najbliższym czasie wodór będzie dystrybuowany z wykorzystaniem transportu kołowego (np. bateriowozy) i kolejowego (cysterny) oraz na stacjach tankowania wodoru. Załącznik 5. do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) klasyfikuje wodór jako jeden z towarów niebezpiecznych podlegających reżimowi umowy. W Polsce kwestie przewóz wodoru reguluje ponadto ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 756 z późn. zm.).

W kolejnych etapach rozwoju rynku powinna rozpocząć się jednak dystrybucja wodoru za pomocą sieci gazowej, po uprzednim zbadaniu możliwości polskich gazociągów do przesyłu mieszanki wodoru z gazem. Zgodnie z treścią PEP2040 jako cel stymulujący w tym obszarze wskazano osiągnięcie do 2030 r. zdolności transportu sieciami gazowymi mieszaniny zawierającej ok. 10% gazów innych niż ziemny (gazy zdekarbonizowane: biometan, wodór). Z kolei budowa rurociągów wodorowych nastąpi w momencie powstania odpowiedniego popytu na wodór, co przewiduje się dopiero w okolicach 2035 r. Decydujące w tym względzie będzie jednak m.in. tempo rozwoju technologii wodorowych, konkurencja innych niskoemisyjnych technologii oraz dalszy rozwój tzw. dolin wodorowych. Można jednak zaobserwować w Europie od 2020 roku proces rozwoju dedykowanej infrastruktury wodorowej oraz perspektywę jej dynamicznej rozbudowy. Świadczą o tym chociażby plany przedstawione przez inicjatywę **European Hydrogen Backbone**, w której europejskie firmy (w tym krajowa spółka Gaz System S.A.) współpracują w celu zaplanowania paneuropejskiej, dedykowanej infrastruktury do transportu wodoru obejmującej 21 europejskich krajów (w tym Polskę) do 2040 roku. W przypadku naszego kraju prognozuje się powstanie do tej daty, nie tylko wskazanej w PSW autostrady wodorowej północ – południe, ale całej sieci wodorowej, w tym połączeń międzysystemowych z Niemcami, Ukrainą, Danią (przez Baltic Pipe) i ewentualnie z krajami bałtyckimi przez Litwę.

Niezbędne jest również dookreślenie zasad odnoszących się do urządzeń służących do napełniania i opróżniania pod ciśnieniem towarów gazowych z domieszką wodoru oraz czystego wodoru, które uwzględniałyby wpływ wodoru na infrastrukturę. Obecne przepisy z zakresu nadzoru technicznego nie uwzględniają również warunków technicznych dla projektowania, wytwarzania, naprawy, modernizacji, eksploatacji czy likwidacji dedykowanych rurociągów wodorowych. Pomimo iż ich budowa planowana jest w Polsce dopiero w kolejnych latach, dynamicznie rozwijający się rynek wodoru może doprowadzić do przyspieszenia ich budowy. Z tego względu należy już teraz rozpocząć pracę nad regulacjami ułatwiającymi ich powstawanie.

4. Brak przepisów w zakresie oddziaływania i korzystania ze środowiska inwestycji wodorowych

Zapewnienie stabilnych dostaw paliwa wodorowego wymaga budowy odpowiedniej infrastruktury w postaci nowych stacji wodoru wyposażonych w układy oczyszczania lub dobudowania jednostek oczyszczania wodoru do obecnych instalacji produkcyjnych. Obowiązujące przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373, z późn.zm.) nie precyzują dostatecznie przepisów dla niniejszych inwestycji wodorowych mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Brak też szczególnych wymagań lub uwarunkowań zawartych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973). w zakresie korzystania niniejszych inwestycji wodorowych ze środowiska w procesie ich realizacji.

5. Nieadekwatny poziom finansowania prac badawczo-rozwojowych w obszarze technologii wodorowych

Obecnie projekty z zakresu technologii wodorowych muszą konkurować o dofinansowanie z przedsięwzięciami z zakresu informatyki czy chemii. Projekty z obszaru energetyki charakteryzuje długi okres zwrotu z inwestycji, co dodatkowo zniechęca inwestorów do przeznaczania prywatnych środków finansowych na działalność badawczo-rozwojową, szczególnie jeśli dotyczy ona projektów znajdujących się we wstępnej fazie realizacji, które nie gwarantują przyszłego zysku.

6. Brak uproszczeń regulacyjnych do budowy stacji wodoru oraz instalacji do oczyszczania wodoru

Rozwój rynku wodoru wymaga budowy stacji wodoru oraz instalacji do oczyszczania wodoru. Brak jest obecnie wystarczających uproszczeń regulacyjnych w zakresie tworzenia tego rodzaju infrastruktury w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, z późn. zm.).

Projekt ustawy jest elementem Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (kamieniem milowym) i jego

wejście w życie zaplanowano na dzień po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

1. Wprowadzenie legalnej definicji wodoru

Ustawa wprowadza legalną definicję wodoru, uwzględniającą jego szerokie zastosowania wodoru, jako surowca, nośnika oraz magazynu energii, w przypadku, gdy nie jest on transportowany siecią gazową. Umożliwi to w przyszłości odesłanie do definicji ustawowej w pozostałych aktach regulujących rynek wodoru, co jednocześnie przyczyni się do ograniczenia trudności w interpretacji przepisów prawa oraz zapewni spójność siatki pojęciowej w tym obszarze. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne wodór powinien zostać zdefiniowany niezależnie od sposobu jego wytworzenia. Kwestia doprecyzowania czym jest wodór odnawialny powinna być przedmiotem zmiany odpowiedniej ustawy regulującej rynek odnawialnych źródeł energii.

2. Wprowadzenie ram prawnych uwzględniających międzysektorowe możliwości zastosowania wodoru, określenie przepisów przejściowych dla sieci wodorowych oraz instytucji operatora sieci wodorowych

Projektowane przepisy mają na celu uregulowanie rynku wodoru jedynie w zakresie, w jakim nie będzie on przesyłany siecią gazową. Przesyłanie wodoru siecią gazową nadal będzie podlegało reżimowi regulacyjnemu dla paliw gazowych. W projekcie ustawy planowane jest bezpośrednie wskazanie, że wytwarzanie wodoru nie będzie podlegać obowiązkowi koncesyjnemu. Obowiązkiem koncesyjnym zostanie jednak objęte magazynowanie wodoru na dużą skalę, obrót wodorem na dużą skalę, oraz dostarczanie wodoru bezpośrednimi rurociągami wodorowymi. Przepisy wprowadzają również wymóg sporządzania planów rozwoju, które zapewnią współdziałanie systemów gazowych i elektroenergetycznych na etapie planowania rozwoju infrastruktury integrującej działanie obu systemów. Zakłada się brak konieczności uzyskiwania koncesji na wytwarzanie wodoru.

W kontekście wykorzystania technologii Power-to-X celowe wydaje się odróżnienie na poziomie definicji legalnych działalności wytwórczej oraz świadczenia usług konwersji przez operatorów sektorowych. Usługa świadczona przez operatorów obejmowałaby zmianę nośnika energii, który nie stanowiłby własności operatora. W takim ujęciu instalacje P2G czy ogniwa paliwowe nie byłyby traktowane jako infrastruktura wytwórcza, ale jako urządzenia współpracujące z daną siecią lub magazynem energii, służące do konwersji energii. Umożliwiłoby to uznanie sytuacji, w której w instalacjach Power-to-X nie dochodzi do wytwarzania wodoru, ale do konwersji energii w wodór, podobnie jak w przypadku ogniwa nie następuje wytwarzanie energii lecz przekształcenie wodoru w energię elektryczną/inne nośniki. W związku z powyższym zasadnym wydaje się rozszerzenie siatki pojęciowej ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne o definicje „konwersji elektrolitycznej” oraz „instalacji konwersji elektrolitycznej”.

Inną proponowaną zmianą w projekcie ustawy będzie wprowadzenie definicji instalacji magazynowania wodoru. Zmiana umożliwiłaby stworzenie magazynu, łączącego w sobie magazyn energii elektrycznej i magazyn paliw gazowych. Zapewniając po pierwsze interoperacyjność obu systemów (elektroenergetycznego i gazowego), po drugie wspierać elastyczność systemu elektroenergetycznego, po trzecie wodór z magazynu mógłby być wykorzystywany w transporcie czy przemyśle. W tym celu konieczne będzie powołanie niezależnego operatora systemu magazynowania wodoru, ze względu na fakt, że operatorzy systemów paliw gazowych nie mogą podejmować działalności regulowanej na rynku energii elektrycznej, zaś operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą być posiadaczami magazynu energii elektrycznej jedynie na zasadzie wyjątku. Powołany operator byłby właścicielem infrastruktury do magazynowania wodoru oraz instalacji wytwarzających wodór poprzez różnego rodzaju technologie do wytwarzania wodoru (elektroliza, inne technologie konwersji energii czy produkcji wodoru). Należy wspomnieć, że wyznaczenie operatora systemu magazynowania wodoru jest zawarte także w „nowym pakiecie gazowym”. Zapewni się ponadto, że operatorzy systemów magazynowania będą prowadzili rejestry magazynów wodoru przyłączonych do ich sieci wodorowych.

Dodatkowo celem zapewnienia bezpieczeństwa eksploatacji będą opracowywane instrukcje dla sieci wodorowych i instalacji magazynowania wodoru obejmujące nie tylko kwestie bezpieczeństwa technicznego ale także należytej i jasno określonej współpracy użytkowników systemów wodorowych. Operatorzy systemu wodorowego będą natomiast zobowiązani do corocznego przedstawiania ministrowi ds. energii informacje o realizacji zadań w zakresie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu wodorowego.

W okresie przejściowym proponowanym rozwiązaniem związanym ze wsparciem rozwoju infrastruktury wodorowej jest umożliwienie tworzenia bezpośrednich rurociągów wodorowych na wzór rozwiązań z ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. z 2021 r. poz. 1836, z późn. zm.). Jej pierwotna regulacja z 2009 r. odnosiła się do budowy terminalu LNG w Świnoujściu, niemniej jej późniejsze nowelizacje znacznie poszerzyły katalog inwestycji, mających przede wszystkim na celu szybszy proces gazyfikacji kraju. Wprowadzone na wzór regulacji dotyczących infrastruktury gazowej przepisy dla bezpośrednich

rurociągów wodorowych, znacznie uprościłyby procedury administracyjne dla realizacji tego rodzaju inwestycji, do czasu ukształtowania się rynku wodoru i stworzenia docelowych regulacji dla sieci wodorowych. Podążając zwykłym trybem administracyjnym inwestorzy borykaliby się bowiem z problemem terminowej i skutecznej realizacji prac projektowych oraz budowlanych, również ze względu na nowatorski charakter (w warunkach krajowych) niniejszych przedsięwzięć.

Podmioty, które w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy prowadziłyby działalność gospodarczą w zakresie magazynowania, przesyłania, obrotu wodorem oraz dostarczania wodoru bezpośrednimi rurociągami wodorowymi, która wymagałaby uzyskania koncesji w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, będą miały zapewniony okres przejściowy, w którym możliwe będzie wykonywanie ich działalności na zasadach dotychczasowych.

Podobnie osoby zajmujące się eksploatacją sieci wodorowych w chwili wejścia w życie projektowanej ustawy będą mogły, po złożeniu wniosku o przyznanie świadectwa kwalifikacyjnego prowadzić niniejszą działalność na podstawie obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych, uwzględniając przy tym aktualny poziom wiedzy i najlepszą praktykę do czasu rozpatrzenia wniosku. Przepisy wykonawcze Prawa budowlanego odnoszące się do rodzajów i zakresu przygotowania zawodowego do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, sposobu stwierdzania posiadania przygotowania zawodowego i jego weryfikacji, zostaną utrzymane w mocy do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od wejścia w życie projektowanej ustawy.

Kolejną zmianą będzie zmniejszenie obowiązków dla Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, którego decyzja, jest obecnie niezbędna do budowy bezpośredniego gazociągu. W przypadku bezpośrednich rurociągów wodorowych, niniejsza zgoda nie będzie już konieczna i wymagać będzie jedynie od inwestora uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę, w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Jednakże, biorąc pod uwagę realną perspektywę stworzenia w Polsce sieci wodorowych oraz w odpowiedzi na projekt rewizji III pakietu gazowego, należy opracować także docelowe regulacje dla sieci wodorowych. Dlatego niniejszy projekt przewiduje powołanie instytucji operatora sieci wodorowych na zasadach modelu pełnego rozdziału własnościowego (OU) od operatora systemu przesyłowego gazowego, określając przy tym pełny zakres jego kompetencji. Niniejszy operator byłby odpowiedzialny m.in. za:

- bezpieczeństwo dostarczania wodoru poprzez zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu wodorowego i realizację umów z użytkownikami tego systemu,
- zapobieganie powstawaniu ograniczeń w systemie wodorowym, zarządzanie nimi i ich eliminowanie oraz świadczenie usług w sposób zapewniający maksymalne wykorzystanie zdolności systemu wodorowego,
- eksploatację, konserwację i remonty sieci wodorowych, instalacji i urządzeń, w sposób gwarantujący niezawodność funkcjonowania systemu wodorowego,
- długoterminowe planowanie rozwoju zdolności systemu wodorowego w celu zaspokajania uzasadnionych potrzeb w zakresie przesyłania wodoru w obrocie krajowym i transgranicznym,
- współpracę z innymi operatorami systemów wodorowych, w ramach ENNOH,
- zarządzanie przepływami wodoru oraz utrzymanie jego parametrów jakościowych w systemie.

Planuje się w okresie przejściowym wprowadzenie przepisów regulujących udzielanie dostępu i podłączenia do sieci wodorowych w oparciu o indywidualne umowy (zasada negocjowanego dostępu). Dopiero w przypadku rozwoju sieci wodorowych planuje się wprowadzić zasady związane z regulowanym przepisami prawa dostępem stron trzecich.

3. Wprowadzenie przepisów technicznych na potrzeby gospodarki wodorowej:

Przewidziane są zmiany w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane celem wskazania uprawnień w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń do projektowania i nadzorowania procesu inwestycyjnego dotyczącego budowy sieci wodorowych oraz w ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1514) celem wprowadzenia regulacji dot. warunków technicznych dla projektowania, wytwarzania, naprawy, modernizacji, eksploatacji czy likwidacji gazociągów do przesyłu domieszki wodoru lub dedykowanej infrastruktury do przesyłu wodoru.

4. Określenie przepisów w zakresie oddziaływania i korzystania ze środowiska inwestycji wodorowych

Należy doprecyzować przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko dla instalacji do przesyłu gazu poprzez dodanie do nich wodoru. Wodór będąc gazem podlegać będzie dwóm reżimom regulacyjnym na gruncie ustawy – Prawo energetyczne. Wodór przesyłany siecią gazową będzie traktowany jako paliwo gazowe, zaś wodór w sieci wodorowej będzie uregulowany odrębnie. Wprowadzenie zmian do ustawy z dnia 3 października 2008 r. będzie konsekwencją zmian w ustawie – Prawo energetyczne. Z kolei zmiana przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska wyłączy przesył wodoru rurociągami wodorowymi z katalogu działalności kwalifikujących zakład jako zakład o zwiększonym ryzyku.

5. Wprowadzenie systemowych mechanizmów wsparcia dla prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej dla

projektów z zakresu technologii wodorowych

Ustawa przewiduje wprowadzenie do ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 1861, z późn. zm.) organu odpowiedzialnego za przydzielanie środków na prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej w obszarze technologii wodorowych, na wzór funkcjonującego Komitetu Sterującego do spraw badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze bezpieczeństwa i obronności państwa, który stanowi organ Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Do kompetencji nowego organu będzie należała merytoryczna ocena wniosków o dofinansowanie oraz analiza korzyści dla systemu energetycznego wynikająca z udzielenia grantu na dany projekt.

6. Wprowadzenie przepisów wspierających rozwój rurociągów wodorowych oraz instalacji do oczyszczania wodoru

Proponujemy, aby instalacje do oczyszczenia wodoru były realizowane czasowo - do 2030 roku, jedynie w oparciu o zgłoszenie prac budowlanych tj. w oparciu o art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane i nie wymagały co do zasady uzyskania pozwolenia na budowę. Celem wprowadzanych zmian byłoby uproszczenie obowiązujących regulacji dla inwestorów gotowych do tworzenia tego rodzaju infrastruktury w początkowej fazie rozwoju rynku wodoru w Polsce. Dodatkowo ustawa ureguluje przepisy budowlane w zakresie rurociągów i sieci wodorowych.

W celu ułatwienia rozwoju sieci wodorowych, sieci te zostaną uznane za strategiczne inwestycje w zakresie sieci przesyłowej w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 273, z późn. zm.).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Austria

W Austrii nie uchwalono przepisów odnoszących się wyłącznie do wodoru. Realizacja projektów w zakresie wodoru odbywa się na podstawie przepisów prawa publicznego i prawa energetycznego, jednak interpretacja przepisów austriackich może być problematyczna. Ustawa o przemyśle gazowym z 2011 r. (niem. Gaswirtschaftsgesetz 2011) ogranicza się jedynie do gazu ziemnego lub gazów biogenych przetwarzanych do jakości gazu ziemnego, nie obejmując wprost innych rodzajów gazu, takich jak np. wodór. Dyrektywa Gazowa UE w art. 1 ust. 2 rozszerza zakres jej stosowania na inne rodzaje gazu w sposób niedyskryminujący. Z uwagi na fakt, że ustawa austriacka nie wdraża przepisów dyrektywy w pełni, można domniemywać, że prawo UE znajduje bezpośrednie zastosowanie, a więc przepisy Gaswirtschaftsgesetz odnoszą się do wodoru.

W zakresie **wytwarzania** wodoru obecne prawodawstwo przewiduje obowiązek uzyskania licencji na budowę i eksploatację jednostki produkcyjnej wodoru, która będzie uzależniona od wielkości danego zakładu produkcyjnego i strefy zagospodarowania przestrzennego. Elektrownia wodorowa o zdolności produkcyjnej przekraczającej 150 000 ton rocznie nie stanowią przedsięwzięć podlegających obowiązkowej ocenie oddziaływania na środowisko. Tego typu inwestycje wymagają zbadania pod kątem zasadności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (tzw. screening). Każdy podmiot działający na austriackim rynku gazu jako dostawca gazu lub podmiot zajmujący się obrotem gazu musi posiadać stosowną koncesję. Wodór w przeciwieństwie do syntetycznego gazu ziemnego nie może być wprowadzany do sieci w czystej formie, wymaga to uprzedniego zmieszania z gazem ziemnym w celu osiągnięcia wymaganego składu. **Magazynowanie** wodoru podlega obowiązkowi przeprowadzenia konsultacji. Na mocy Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) wodór został sklasyfikowany jako towar niebezpieczny, przez co podlega szczególnemu reżimowi w zakresie **transportu**. Przepisy w zakresie transportu, projektowania i produkcji zbiorników służących do transportu wodoru podlegają przepisom ustawy o transporcie towarów niebezpiecznych (Gefahrgutbeförderungsgesetz), ustawie o urządzeniach ciśnieniowych (Druckgerätegesetz) oraz rozporządzenia w sprawie ochrony przed wybuchem (Explosionsschutzverordnung).

Belgia

W Belgii przepisy odnoszące się do wodoru dotyczą głównie aspektów dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa związanego z wykorzystaniem wodoru lub jego transportem. Dodatkowo pojazdy napędzane wodorowymi ogniwami paliwowymi zostały objęte zezwoleniem na wjazd do stref czystego transportu. Nie istnieją jednak jednolite przepisy dla wodoru, co stwarza trudności z interpretacją prawa.

Na gruncie prawa federalnego uzyskanie pozwolenia będzie wymagało magazynowanie gazów (w tym wodoru), fizyczne oczyszczanie (sprężanie lub rozluźnianie) gazów oraz napełnianie gazami pojemników ruchomych. Transport produktów gazowych i innych rurociągami wymaga uzyskania zezwolenia. Przepisy dotyczące planowania przestrzennego zostały uregulowane na poziomie regionów. Wtłaczanie wodoru do sieci gazowej nie zostało uregulowane i prowadzone są pod tym kątem badania.

Francja

Najbardziej rozwinięte prawodawstwo dotyczące regulacji dla wodoru występuje w sektorze mobilności. We Francji nie uchwalono odrębnej ustawy dla wodoru, jest on wymieniony w ogólnych przepisach dot. energii i mobilności. Obecne przepisy zawierają jednak pewne zachęty do rozwoju gospodarki wodorowej, m.in. przyznano gminom nowe kompetencje w zakresie instalacji stacji tankowania wodoru na ich terenie.

Zakłady produkcji wodoru i budowy stacji tankowania wodoru podlegają przepisom specyficznym dla sklasyfikowanych obiektów ochrony środowiska (ICPE). Przepisy prawa energetycznego nakładają obowiązek zawarcia umowy o podłączenie instalacji wytwórczej lub miejsca poboru do publicznej sieci gazowej. We Francji nie uchwalono szczegółowych przepisów regulujących transport, wwóz oraz wywóz wodoru.

Niemcy

Na gruncie ustawy – Prawo Energetyczne wodór został ujęty zarówno w definicji „gazu”, jak i „biogazu”, pod warunkiem jego wytworzenia w procesie elektrolizy. Włączenie wodoru do definicji biogazu umożliwiło objęcie wodoru przywilejami w zakresie preferencyjnych połączeń sieciowych, dostępu do sieci i bilansowania. Zgodnie z federalną ustawą o kontroli emisji budowa i eksploatacja zakładu do produkcji wodoru (np. w technologii P2G) wymaga przeprowadzenia procedury udzielania zezwoleń. Składa się na to audyt wstępny na podstawie ustawy o ocenie oddziaływania na środowisko. Niezbędne jest także spełnienie wymogów rozporządzenia w sprawie niebezpiecznych incydentów.

Z uwagi na fakt, że wodór z elektrolizy uznany jest jako gaz, to rurociągi go transportujące kwalifikowałyby się jako sieci dostaw gazu w rozumieniu niemieckiej ustawy – Prawo Energetyczne. Przepisy odnoszą się jednak wyłącznie do sieci dystrybucyjnych, ponieważ ustawowa definicja „przesyłu gazu ziemnego” nie uwzględnia wodoru. Co istotne, wodór inny niż wytworzony w procesie elektrolizy nie jest przedmiotem regulacji ustawy, dodatkowo regulacje nie odnoszą się do przesyłu czystego wodoru. Obecnie do sieci gazu ziemnego można wtłoczyć maksymalnie 10% wodoru, z potencjałem do zwiększenia udziału do 20%.

Zakłady produkujące wodór w procesie elektrolizy są zwolnione z opłat za dostęp do sieci.

W czerwcu 2021 r. niemiecki parlament przyjął projekt nowelizacji ustawy – Prawo energetyczne, który zawiera przepisy regulujące sieci wodorowe. Zaproponowane rozwiązanie będzie przejściowe do momentu implementacji prawa unijnego, które oczekiwane jest w 2025 r. Zgodnie z projektem nowelizacji wodór definiowany jest w zależności od tego, czy wprowadzany jest do sieci gazowych czy wodorowych rurociągów. Definicja energii klasyfikuje wodór jako niezależny nośnik energii obok gazu. Przepisy nowelizacji nadal traktują wodór wprowadzany do sieci gazu ziemnego jako część definicji gazu.

Nowe przepisy wprowadzają obowiązek udzielania dostępu i podłączenia do swoich sieci wodorowych w oparciu o zasadę negocjowanego dostępu do sieci, który nie podlegałby jednak rozwijającym od 2006 r. standardowym umowom regulowanego dostępu do sieci gazowej. Operatorzy sieci wodorowych zostali zobowiązani do prowadzenia oddzielnej rachunkowości i księgowości dla swoich sieci w celu unikania subsydiowania skrośnego i dyskryminacji. W przypadku jednoczesnej eksploatacji dalekobieżnych sieci gazowych niniejsza propozycja ma na celu zapobieżenie uwzględnianiu kosztów infrastruktury wodorowej w taryfach przesyłowych. Operatorzy sieci wodorowych nie będą posiadali uprawnień do budowy, obsługi ani posiadania urządzeń do produkcji, magazynowania lub dystrybucji wodoru. Obowiązywać będzie także obowiązek rozdziału informacji. Operatorzy systemów przesyłowych gazu zostali upoważnieni do identyfikacji gazociągów, które zostaną przekształcone w rurociągi do przesylu wodoru. Wybrane gazociągi do przesylu wodoru będą musiały być uwzględniane w planach rozwoju sieci gazowej i spełniać wymogi dotyczące przepustowości. Nowelizacja nakłada dodatkowo obowiązek opracowania niezależnego planu rozwoju sieci dla sieci wodorowych do 2035 r., co powoduje, że nie przewiduje się wspólnego planowania sieci wodorowej z siecią gazową.

Z uwagi na fakt, że obecnie wykorzystywane rurociągi wodorowe mają zastosowanie bezpośrednio do celów przemysłowych, rząd federalny nie planuje obejmować ich reżimem ustawy, pozostawiając tę decyzję operatorom rurociągów. Wraz z rozwojem sieci rurociągów wodorowych pojawi się jednak konieczność kompleksowego uregulowania tych sieci.

Niderlandy

Plany Królestwa Niderlandów przewidują eksploatację zarówno publicznych, jak i prywatnych sieci wodorowych. Obecnie nie funkcjonują jeszcze przepisy odnoszące się do wodoru, co powoduje, że zastosowanie mają regulacje w zakresie gazu oraz przepisy regulujące sektory energii, transportu i ogrzewania.

Za regulację niderlandzkiego rynku gazu odpowiada Urząd ds. Konsumentów i Rynków (Autoriteit Consument & Markt, ACM). Każdy podmiot prowadzący działalność w zakresie dostaw i transportu gazu oraz w zakresie eksploatacji gazowych połączeń międzysystemowych lub zapewniający inteligentne pomiary w odniesieniu do gazu podlega obowiązkowi koncesyjnemu na podstawie przepisów ustawy o gazie. Koncesja obejmuje środki dotyczące bezpiecznej eksploatacji sieci gazowej oraz przepisy dotyczące kontroli cen.

Zgodnie z obowiązującym dekretem w sprawie jakości gazu możliwe jest wprowadzanie 0,5% wodoru w sieciach regionalnych oraz 0,2% w sieciach krajowych. Wprowadzanie większej ilości wodoru wymaga zmiany ustawy o gazie.

Wdrożenie przepisów regulujących rynek wodoru, tak w innych państwach członkowskich UE, jak i w Polsce, będzie ściśle powiązane z tempem prac na poziomie Unii Europejskiej. W tym kontekście szczególnie istotny będzie kształt znolizowanych przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE. Pierwsza wersja aktu prawnego została opublikowana w grudniu 2021 r., po czym rozpocznie się proces negocjacji ostatecznej wersji dokumentu, który przewidziany jest na 2022 r. Wejście w życie znolizowanych przepisów dyrektywy przewidziane jest w horyzoncie 2-3 lat, przy czym część z regulacji prawdopodobnie zacznie obowiązywać dopiero w 2030 r. Przepisy wprowadzą legalną definicję wodoru oraz uregulują zasady związane z jego wytwarzaniem, obrotem oraz magazynowaniem.

Od lipca 2021 r. trwają również negocjacje w ramach pakietu legislacyjnego Fit for 55, który także będzie miał wpływ na opracowanie przepisów krajowych, m.in. w zakresie infrastruktury tankowania wodoru, czy wprowadzenia mechanizmu gwarancji pochodzenia wodoru.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	1	Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne	Wprowadzone przepisy nadadzą nowe uprawnienie dla URE m.in. w zakresie zatwierdzenia planów rozwoju, zapewniających współdziałanie systemów gazowych i elektroenergetycznych na etapie planowania rozwoju infrastruktury integrującej działanie obu systemów.
Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych Elektroenergetycznych	186	Rejestr Prezesa URE – Operatorzy systemów elektroenergetycznych: https://rejstry.ure.gov.pl	Nowe przepisy ułatwią podjęcie wspólnych działań przez operatorów systemów dystrybucyjnych, przesyłowych i magazynowych skutkujących optymalizacją pracy systemu elektroenergetycznego oraz gazowego i w pełni efektywną współpracą między tymi sektorami w kontekście przesyłu i magazynowania wodoru.
Operator Systemu Przesyłowego Elektroenergetycznego	1	Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne	Nowe przepisy ułatwią podjęcie wspólnych działań przez operatorów systemów dystrybucyjnych, przesyłowych i magazynowych skutkujących optymalizacją pracy systemu elektroenergetycznego oraz gazowego i w pełni efektywną współpracą między tymi sektorami w kontekście przesyłu i magazynowania wodoru.
Operator Systemu Przesyłowego Gazowego	1	Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne	Nowe przepisy ułatwią podjęcia wspólnych działań przez operatorów systemów dystrybucyjnych, przesyłowych i magazynowych skutkujących optymalizacją pracy systemu elektroenergetycznego oraz gazowego i w pełni efektywną współpracą między tymi sektorami w kontekście przesyłu i magazynowania

Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych Gazowych	53	Rejestr Prezesa URE – Operatorzy systemów elektroenergetycznych: https://rejestry.ure.gov.pl	wodoru. Nowe przepisy ułatwią podjęcie wspólnych działań przez operatorów systemów dystrybucyjnych, przesyłowych i magazynowych skutkujących optymalizacją pracy systemu elektroenergetycznego oraz gazowego i w pełni efektywną współpracą między tymi sektorami w kontekście przesyłu i magazynowania wodoru.
Operator Systemu Magazynowania	1	www.gasstorage.pl	Nowe przepisy ułatwią podjęcie wspólnych działań przez operatorów systemów dystrybucyjnych, przesyłowych i magazynowych skutkujących optymalizacją pracy systemu elektroenergetycznego oraz gazowego i w pełni efektywną współpracą między tymi sektorami w kontekście przesyłu i magazynowania wodoru.
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR)	1	https://www.gov.pl/web/ncbr	Dzięki nowym przepisom zostanie powołany organ (w ramach NCBR) odpowiedzialny za przydzielanie środków na prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej w obszarze technologii wodorowych oraz merytoryczną ocenę wniosków o dofinansowanie i analizę korzyści dla całego systemu energetycznego, wynikających z realizacji danego projektu.
Operator sieci wodorowych	1	Projekt rewizji III pakietu gazowego	Wprowadzone przepisy powołają operatorów sieci wodorowych na zasadach modelu pełnego rozdziału własnościowego (OU) od operatora systemu przesyłowego gazowego, określając przy tym pełny zakres jego kompetencji.
Operator systemu magazynowania wodoru	1	Projekt rewizji III pakietu gazowego	Wprowadzone przepisy powołają operatora systemu magazynowania wodoru, będącego właścicielem infrastruktury do magazynowania wodoru oraz instalacji wytwarzających wodór poprzez różnego rodzaju technologie.
Odbiorcy paliw gazowych	Brak obecnie możliwości wskazania precyzyjnych danych w tym zakresie.	„Analiza potencjału technologii wodorowych w Polsce do roku 2030 z perspektywą do 2040 roku”	Wprowadzone zmiany umożliwią mieszanie wodoru z gazem ziemnym w istniejących systemach, z niewielkimi

			zmianami w infrastrukturze, wyposażeniu i większości urzędzeń użytkownika końcowego.
Inwestorzy	Brak obecnie możliwości wskazania precyzyjnych danych w tym zakresie.	„Analiza potencjału technologii wodorowych w Polsce do roku 2030 z perspektywą do 2040 roku”	Dzięki przepisom wynikającym z niniejszej ustawy inwestorzy uzyskają stabilność i pewność prawa w zakresie funkcjonowania rynku wodoru w Polsce.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt nie był przedmiotem pre-konsultacji.

Projekt, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Zgodnie z § 36 ust. 2 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt ustawy zostanie przesłany do konsultacji publicznych, z terminem 21 dni na zgłoszenie ewentualnych uwag, w szczególności do podmiotów, które dołączyły do realizacji postanowień „**Porozumienia sektorowego na rzecz rozwoju gospodarki wodorowej**”.

Projekt ustawy zostanie przesłany do opiniowania, z terminem 21 dni na zgłoszenie ewentualnych uwag, do następujących podmiotów:

- 1) Narodowe Centrum Badań i Rozwoju,
- 2) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 3) Narodowe Centrum Badań Jądrowych,
- 4) Urząd Regulacji Energetyki,
- 5) Główny Urząd Miar,
- 6) Urząd Dozoru Technicznego,
- 7) Urząd Transportu Kolejowego,
- 8) Transportowy Dozór Techniczny,
- 9) Główny Urząd Miar,
- 10) Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej,
- 11) Główny Inspektorat Nadzoru Budowlanego,
- 12) Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad,
- 13) Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska,
- 14) Centrum Łukasiewicz.

Z uwagi na zakres projektu, który dotyczy zadań związków zawodowych, projekt podlega opiniowaniu przez reprezentatywne związki zawodowe. Projekt zostanie przekazany (30 dni) do następujących reprezentatywnych związków zawodowych:

- 1) „Niezależny Samorządny Związek Zawodowy” Solidarność,
- 2) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- 3) Forum Związków Zawodowych.

Z uwagi na zakres projektu, który dotyczy praw i interesów związków pracodawców, projekt podlega opiniowaniu przez reprezentatywne organizacje pracodawców. Projekt zostanie przekazany (30 dni) do następujących reprezentatywnych organizacji pracodawców:

- 1) Pracodawcy RP,
- 2) Konfederacja Lewiatan,
- 3) Związek Rzemiosła Polskiego,
- 4) Związek Pracodawców Business Centre Club,
- 5) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców,
- 6) Federacja Przedsiębiorców Polskich.

Projekt nie podlega opiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, gdyż nie dotyczy spraw związanych z samorządem terytorialnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej.

Projekt nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucji dialogu społecznego, wobec czego nie wymaga zaopiniowania przez Radę Dialogu Społecznego.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Wyniki opiniowania i konsultacji publicznych zostaną omówione w raporcie z opiniowania i konsultacji publicznych udostępnionym na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0*	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	1,782
budżet państwa	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	0,16 2	1,782
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	-1,782
budżet państwa	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	- 0,16 2	-1,782
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

* Rokiem „0” jest rok 2023.

Projektodawca przewiduje powołanie organu (w ramach NCBR) odpowiedzialnego za przydzielanie środków na prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej w obszarze technologii wodorowych. Z uwagi na dynamiczny rozwój rynku wodoru na obecnym etapie nie jest możliwe wskazanie poszczególnych źródeł finansowania. Projekt ustawy stwarza ramy dla przepływu tych środków. W związku z powyższym skutki regulacji niniejszej ustawy obejmują wyłącznie koszty utworzenia i działalności nowego organu NCBR w obszarze gospodarki wodorowej, którego zadaniem będzie m.in. określanie zakresów tematycznych badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz wodoru oraz ogłaszanie konkursów i przygotowywanie propozycji podziału środków finansowych. Przewidywaną formą zatrudnienia przewodniczącego i członków organu będzie umowa zlecenia.

Przewidywane wynagrodzenie dla przewodniczącego nowego organu NCBR będzie wynosiło 4 500 zł brutto miesięcznie, zaś pozostałych członków 1 500 zł brutto.

Kalkulacja wynagrodzeń dla członków nowego organu NCBR (uwzględnione w wydatkach ogółem):

Przewodniczący 4 500 zł x 12 miesięcy = 54 000 zł

Przewidywana liczba pozostałych członków będzie wynosić 6 osób.

W przeliczeniu na 1 członka: 1 500 zł x 12 miesięcy = 18 000 zł.

W przeliczeniu na 6 członków: 18 000 zł x 6 = 108 000 zł.

Razem (Przewodniczący i członkowie) 54 000 zł + 108 000 zł = 162 000 zł.

Wydatki na ten cel zostaną pokryte z części budżetowej 34 – rozwój regionalny, zwiększonej o kwoty wskazane w tzw. regule wydatkowej w projektowanej ustawie. W przypadku

Źródła finansowania

	niezabezpieczenia w limicie MFiPR środków na ten cel na 2023 r. i lata kolejne, sfinansowanie kosztów w 2023 r. nastąpi ze środków rezerwy celowej budżetu państwa.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Brak dodatkowych informacji w tym zakresie.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Zaproponowane zmiany legislacyjne umożliwią podmiotom operacyjnym prowadzenie działalności w zakresie przesyłu i magazynowania wodoru oraz stworzenia w przyszłości dedykowanej infrastruktury wodorowej. Ponadto, jasne procedury oraz uproszczone wymagania administracyjne będą impulsem dla inwestorów do budowy m.in. stacji wodoru oraz infrastruktury do jego oczyszczania oraz zatrudnienia przy tym nowych pracowników.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wprowadzone zmiany będą mieć też pozytywny wpływ na mniejszych przedsiębiorców, którzy dostrzegą pewność prawa w zakresie wodoru oraz poważne podejście Państwa do tego sektora gospodarki. Przyczyni się to do inwestowania przez nich (np. lokalnie w dolinach wodorowych) w różnego rodzaju infrastrukturę wodorową.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Nowe przepisy umożliwią wprowadzanie wodoru do sieci, przy jednoczesnej konieczności dostosowania urządzeń końcowych do zmienionego składu gazu. Pakiet wprowadzonych ram regulacyjnych dla wodoru będzie mieć też wpływ na ogólną popularyzację tego nośnika energii wśród obywateli, jego społeczną akceptację oraz rozwój jego konkurencyjności dla polskiej gospodarki.						
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Wprowadzone przepisy nie oddziałują na osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze.						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Obliczenia dla Polski wskazują na wynoszące ponad 343 mln EUR i 870 mln EUR wartości dodanej dla, odpowiednio, niskiego i wysokiego popytu na wodór w UE. Instytut Energetyki w opracowaniu <i>Analiza potencjału technologii wodorowych w Polsce do roku 2030 z perspektywą do 2040 roku</i> przewiduje, że wdrażanie technologii wodorowych w Polsce do roku 2050 nie spowoduje znaczących zmian negatywnych, ponieważ możliwe będzie przesunięcie zatrudnienia do nowych sektorów, technologie wodorowe pobudzą zaś inne sektory gospodarki i zaangażują lokalny biznes oraz nastąpi rozwój rynku urządzeń zasilanych wodorem.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
--	---

Komentarz:

Celem wprowadzenia niniejszych przepisów jest stworzenie ram regulacyjnych funkcjonowania wodoru w Polsce, które skutkować będą stabilnością prawa m.in. dla podmiotów z sektora publicznego i prywatnego operujących w tym obszarze. Nowe przepisy przyczynią się także do powszechnego użycia wodoru w przyszłości oraz wykorzystania jego pełnego potencjału. Kluczowym zamiarem wprowadzenia niniejszych zmian jest także uproszczenie obowiązujących przepisów oraz zmniejszenie obowiązków proceduralnych dla operujących inwestorów w obszarze wodoru, tak aby wypracowane rozwiązania prawne były adekwatne dla rozwoju całego sektora, przyczyniając się do jego dalszej dynamizacji.

W ramach projektu ustawy planuje się zmiany m.in. w następujących aktach prawnych:

- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1315, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. z 2021 r. poz. 1836, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 1861, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 273, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.).

9. Wpływ na rynek pracy

Wprowadzone zmiany legislacyjne będą mieć także pośrednio wpływ na rynek pracy, ponieważ przyczynią się do rozwoju gospodarki wodorowej w Polsce oraz umożliwią realizację licznych przedsięwzięć wodorowych. Zgodnie z prognozami zawartymi w analizie *Fuel Cells and Hydrogen Joint Undertaking (FCH JU), Opportunities for Hydrogen Energy Technologies Considering the National Energy & Climate Plans – Poland* szacuje się, że wydatki związane z wodorem w Polsce w latach 2020 – 2030 wygenerują zatrudnienie dla 1 000 – 2 400 osób bezpośrednio związanych z omawianym sektorem oraz przyczynią się do powstania kolejnych 2 600 - 6 200 miejsc pracy pośrednio związanych z tym obszarem, w zależności od mniej lub bardziej optymistycznego scenariusza.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: transport, infrastruktura	☐ informatyzacja ☒ zdrowie
--	---	--

Omówienie wpływu	Wprowadzone regulacje będą mieć wpływ na rozwój gospodarki wodorowej w Polsce oraz realizację przedsięwzięć wodorowych (zarówno w skali ogólnokrajowej jak i regionalnej) w zakresie infrastruktury przesyłowej, magazynowej oraz transportowej. Ich stworzenie będzie mieć pozytywne oddziaływanie dla środowiska naturalnego, ze względu na konieczność zredukowania emisji CO2 oraz pyłów PM i poprawienia jakości powietrza w wielu gminach w Polsce, co nastąpi poprzez inwestowanie w nisko i zeroemisyjne technologie.
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wejście w życie omawianej ustawy planowane jest po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Przyjęte rozwiązania legislacyjne zostaną poddane wnikliwej weryfikacji po 2 latach od daty wejścia w życie niniejszej ustawy. Ich funkcjonowanie będzie również bieżąco monitorowane, ze względu na korelację wprowadzonych regulacji z wypełnianiem celów oraz założonych wskaźników zawartych w *Polskiej Strategii Wodorowej do roku 2030 z perspektywą do roku 2040 (PSW)*, z realizacji której minister właściwy do spraw energii do 31 marca każdego roku przedstawi Radzie Ministrów roczne sprawozdanie.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Polska Strategia Wodorowa do roku 2030 z perspektywą do roku 2040 (PSW);

Porozumienie sektorowe na rzecz rozwoju gospodarki wodorowej w Polsce;

Instytut Energetyki, Analiza potencjału technologii wodorowych w Polsce do roku 2030 z perspektywą do 2040 roku;

The Fuel Cells and Hydrogen Joint Undertaking (FCH JU), Opportunities for Hydrogen Energy Technologies

Considering the National Energy & Climate Plans - Poland.